

Fotó: Gulyás Attila, Építészfórum
A Majki Kamalduli Remetesség turisztikai célú fejlesztése, belső kép

A KAMALDULI REMETÉK NYOMÁBAN

A fehér barátokként és néma barátokként is ismertté vált remeték rendkívül szigorú szabályok szerint éltek. Némassági fogadalmat tettek, sem egymással, sem a külvilággal nem érintkeztek. Tagjaik a lelki tökéletességre törekedtek, ezért tartották távol magukat a külvilág zűrzavarától. Aszkéta életmódot folytattak, a kolostort is csak különleges engedélyek birtokában hagyhatták el.

Magányos, elmélyült életmódjukra már a klauzúra kialakítása is jó példa: a remeteházak egymástól viszonylag távol épültek fel és a házakhoz tartozó, a remetelak alapterületével megegyező méretű konyha-kerteket is zárt fal vette körül. Ebben a szerzetesek zöldségeket, gyógynövényeket és fűszernövényeket termesztettek, utóbbiakat főként a kolostor patikájába szánták.

A remeteházak puritánsága abszolút funkcionális célokat szolgált: egy hálóhely, egy műhely, egy kisebb kápolna, valamint egy kamra került bennük kialakításra. A műhelyben főként olyan kézműves tevékenységeket folytattak, mint a fazekasság, a festés vagy épp a fafaragás.

Nevüket egyfelől a védjegyüknek számító fehér csuhákról kapták, amit megjelenésükben a fejük tetejéről leborotvált, míg a tarkójuknál félkörívre nyírt haj és a hosszú szakáll egészített ki. Másfelől némassági fogadalmuk miatt – amit kizárólag december 28. és január 2. között törhettek meg – ragadt rájuk a néma barátok elnevezés.

IDŐTÁLLÓ NÉMA SZÉPSÉG: VÉGSŐ FÁZISÁBA ÉRT A MAJKI KAMALDULI REMETESÉG FELÚJÍTÁSA

A Nemzeti Kastélyprogram keretében az Esterházy-vadászkastélyként és kamalduli remeteséggként egyaránt ismert épületkomplexum is visszanyerte egykori történelmi pompáját. A némassági fogadalmat tett rend helyett a történelem és az időközben műemlékké vált falak beszélnek, míg a historikus monológhoz a festői háttérrel a Vértes vadregényes, távoli lankái szolgáztatják.

Budapesttől egy kellemes autótú távolságra, mintegy 75 km-re kerül el Majkpuszta, ahová még a XVIII. század elején, 1735-ben érkezett meg három kamalduli szerzetes. A kolostor építési munkálatai ekkor már javában zajlottak: épülőfélben volt a priorság^[1] főépületeként és később emeletes kastélyként funkcionáló Foresteria^[2], valamint klauzúra^[3] is.

Ez utóbbi egy 17 db puritán remeteházból áll, szigorúan tartva magát a kolostori rendhez, csak a telep közepén álló barokk templomtorony töri meg a megszokott látványvilágot. Ezekben a cellaházakban éltek, imádkoztak és alkottak a kamalduli remeték.

Fotó: Gulyás Attila, Építészfórum

Megjegyzés:

[1] prior: a kolostor vezetője.

[2] Foresteria: eredeti jelentése szerint vendégszoba, Majkon a főépület neve.

[3] klauzúra: Klauzúra: szerzetesházak világtól elzárt része.

Fotó: Gulyás Attila, Építészfórum

A felújítás vakolatokat érintő kihívásai

A majki kamalduli remeteség felújításának már a projekt kezdetén is megvoltak a maga kihívásai. Mivel a munkálatok során a műemlékvédelemnek kiemelt figyelem jutott, fontos volt, hogy mind az épületkomplexum szerkezetében, mind a nagyközönség számára is látható részekben a történelmi hűségnek megfelelő, egyszersmind időtálló, biztonságos megerősítés történjen.

A műemlékvédelmi szemlélet, valamint a helyi adottságok – a magas kapilláris nedvesség és az épületkárosító sók jelenléte – megköttette a szakemberek kezét, több téren is. Egyfelől egy sor olyan modern technológiát kizárt a használatból, amely roncsolta volna az eredeti építőanyagokat. Ilyen például az utólagos vízszintes szigetelés céljából előszeretettel használt fúrt injektált technológia.

Hogy a probléma mégiscsak orvosolva legyen, az MC-Bauchemie szakemberei – Bors László és Luthár Erika – egy kifejezetten a nedvességtől és sóktól erősen károsodott műemlék falazatok felújítására kifejlesztett vakolati rendszert javasoltak. Az **Exzellent STP** vakolat különlegessége abban rejlik, hogy a cementmentes sótranszport és nedvesség-szabályozó vakolati rendszer, az injektált vízszintes zár nélkül folyamatos kapilláris nedvesség terhelésnek kitett falazat száradását természetes úton biztosítja. Ezzel párhuzamosan viszont a száradás miatt felszínre kerülő károsító sókat a vakolat külső felületére transzportálja így azok nem károsítják a falazatot. A hidrofíli, természetes ásványi vakolat gátolja a penész képződésre és kellemes használati klímát biztosít.

A vakolat egyik legnagyobb előnye az

egyedülálló mikro- és makro-pórusgeometria. Ennek lényege, hogy ez a vakolatréteg állandó jelleggel kijuttatja a vízben oldódó sókat a vakolat külső felére, így akadályozva meg azt, hogy azok a falazatban ragadva kikristályosodjanak és roncsolják az épület szerkezetét.

A műemlékvédelmi szemlélet miatt további kihívást jelentett az is, hogy a vakolati rendszer ne csak tartós legyen, de illeszkedjen az adott történelmi kor anyaghasználatához is. Mivel a XVIII. századi építkezések során még nem használtak cement tartalmú habarcsokat és vakolatokat, az NHL meszet és román meszet tartalmazó MC Historic vakolati megoldásai kínálták az időtálló, korhű alternatívát.

Majk, a megújulás után

A majki kamalduli remeteség felújítási munkálatai várhatóan még az idei év során befejeződnek és a nagyközönség számára is látogathatóvá válik mindaz a történelmi és természeti szépség, ami különlegessé teszi az egykori kolostort és környékét.

A majki kamalduli remeteség felújítási fázisának utolsó fejezete 2018. március 26-án kezdődött el, a munkálatok a Nemzeti Kastélyprogram és Nemzeti Várprogram égisze alatt zajlottak. A tervezési feladatokat a NÖF Nonprofit Kft. építészei, azaz Máté Zsuzsanna vezető tervező és a TSPC szakági tervezői hajtották végre az Archiflex Stúdió Építészroda bevonásával, míg a tájépítészetért a Garten Studio volt a felelős. Az épületszerkezetek felújításának szaktervezője Nagy Károly (Épszerkinfo Kft., epszerk.hu) volt, a kivitelezési munkálatokat pedig a West Hungária Bau Kft. valamint a Fejér-B.Á.L. Építő és Szolgáltató Zrt. végezte.

Bors László

laszlo.bors@mc-bauchemie.hu

Luthár Erika

erika.luthar@mc-bauchemie.hu